

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).25

Омельчук О.В.,
доцент, кандидат педагогічних наук
УДУ імені Михайла Драгоманова (м. Київ)
Дьоміна Ж.Г.
професор, кандидат педагогічних наук
УДУ імені Михайла Драгоманова(м. Київ)
Радзієвський В.П.
доцент, кандидат педагогічних наук
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ НАУКОВИХ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

На сьогодні особливої уваги потребує розгляд проблеми підготовки майбутніх наукових та науково-педагогічних працівників у галузі фізичної культури. У процесі навчання в аспірантурі відбувається остаточне формування науковця, науково-педагогічного працівника: його професійних якостей та умінь, професійних здібностей та майстерності для здійснення навчальної, методичної та наукової роботи у закладах вищої освіти з орієнтацією на європейські стандарти вищої освіти. Мета статті – висвітлення проблеми формування професійної компетентності майбутніх наукових та науково-педагогічних працівників у галузі фізичної культури. Основні завдання: здійснити контент аналіз літературних джерел з даної проблеми, розглянути шляхи формування професійної компетентності майбутніх наукових та науково-педагогічних працівників у галузі фізичної культури. З'ясовано, що процес навчання передбачає отримання високого рівня поліфункціональних метакомпетентностей у галузі фізичної культури, а це: і Soft Skills (креативність, емоційний інтелект, критичне мислення, стресостійкість, адаптивність), і Hard Skills (основа діяльності та професійні навички), і Meta Skills (навички, що допоможуть засвоювати нові вміння). Отже, майбутні доктори філософії мають бути висококваліфікованими, мати глибокі знання з у галузі фізичної культури та бути спроможними здійснювати науково-педагогічну та дослідницьку діяльність.

Ключові слова: фізична культура, доктор філософії, науковий працівник, науково-педагогічний працівник, професійна компетентність, метакомпетентність.

Omelchuk O., Domina Zh. Formation of professional competencies of future scientific and scientific-pedagogical workers in the field of physical culture.

Today, special attention should be paid to the problem of training future researchers and research and teaching staff in the field of physical education. In the process of postgraduate studies, the final formation of a scientist, research and teaching staff takes place: their professional qualities and skills, professional abilities and skills for the implementation of educational, methodological and scientific work in higher education institutions with a focus on European standards of higher education. **The purpose of the article** is to highlight the problem of forming the professional competence of future researchers and scientific and pedagogical workers in the field of physical culture. **The main tasks** are to carry out a content analysis of the literature on this issue, to consider ways to form the professional competence of future researchers and research and teaching staff in the field of physical education. **It has been found**, that the learning process involves obtaining a high level of multifunctional metacompetencies in the field of physical education; these are Soft Skills (creativity, emotional intelligence, critical thinking, stress resistance), Hard Skills (the basis of activity and professional skills), and Meta Skills (helps to learn new skills). Therefore, PhDs must be highly qualified and have in-depth knowledge of physical education. Among the main multifunctional meta-competencies that future researchers and research and teaching staff in the field of physical education should acquire in the process of training, we have identified: cognitive-intellectual, subject; motivational; language-communicative; design and research-innovation; pedagogical partnership; organizational; information and digital for communication, cooperation and professional development; reflective; inclusive; health-saving; evaluation and analytical.

Keywords: physical culture, Ph. D., researcher, scientific and pedagogical worker, professional competence, metacompetence.

Постановка проблеми. Соціально-економічні зміни, ої відбуваються на сьогодні в Україні, входження в європейський освітній простір визначили нові напрямки формування професійної компетентності майбутніх наукових та науково-педагогічних працівників у галузі фізичної культури. Особливої уваги потребує підготовка майбутніх докторів філософії у галузі фізичної культури у процесі навчання в аспірантурі, де відбувається остаточне формування наукового, науково-педагогічного працівника: його професійних якостей та умінь, професійних здібностей та майстерності для здійснення навчальної, методичної та наукової роботи у закладах вищої освіти (ЗВО) з орієнтацією на європейські стандарти вищої освіти. Працівників, які будуть забезпечувати підготовку фахівців нової генерації, орієнтованих на потреби сучасної інноваційної економіки знань та підготовки підростаючого покоління в контексті цих потреб.

Мета статті – висвітлити проблему формування професійної компетентності майбутніх наукових та науково-педагогічних працівників у галузі фізичної культури

Основні завдання: здійснити контент-аналіз літературних джерел з означеної проблеми, розглянути шляхи формування професійної компетентності майбутніх наукових та науково-педагогічних працівників у галузі фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Теоретичні та методичні засади формування професійної компетентності у ЗВО розкрито у багатьох роботах вітчизняних: Т.В. Григоренко, О.А. Дубасенюк, І.Б. Коняшина, І.С. Маркусь, В.І. Меньяло М.В. Наконечна, А.А. Проценко, Є.К. Семенов, Т.М. Собченко, М.Т. Теловата та зарубіжних: Le Thuy Hang, Vu Hong Van, K. Marjamaa, Emily Daniel, Johnston Sue науковців.

В Законі України «Про вищу освіту» прописано, що «науково-педагогічні працівники» - провадять навчальну, методичну, наукову (науково-технічну, мистецьку) та організаційну діяльність, а «педагогічні працівники» - провадять навчальну, методичну та організаційну діяльність [7]. Щодо наукових працівників, то акцентується увага, що вони «професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-організаційну діяльність та мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання». Щодо прав і обов'язків науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників ЗВО, в Законі України «Про вищу освіту», прописано, що вони мають право: на академічну свободу, на академічну мобільність; на захист професійної честі та гідності; мають право обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість навчального процесу. Щодо зобов'язань науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників ЗВО – мають «забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної освітньої програми за спеціальністю, провадити наукову діяльність; підвищувати професійний рівень, тощо. Компетентність при цьому визначається як динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що характеризує здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність [7].

Посада науково-педагогічного працівника, яку обіймають доктори філософії, передбачає високий рівень знань у відповідних галузях; вміння застосовувати певні концепції, теорії та методи для розв'язання певних проблем. Отже, доктори філософії мають бути висококваліфікованими, мати глибинні знання з обраної галузі науки.

Аналіз наукової літератури надав можливість науковцям стверджувати, що «професійна компетентність визначає обсяг компетенцій, певне коло повноважень у сфері професійної діяльності. Під професійною компетентністю розуміється визначена кількість і якість знань, умінь і навичок, у яких суб'єкт має пізнання, досвід, сукупність яких відбиває соціально-професійний статус і професійну кваліфікацію, а також якісні особистісні, індивідуальні особливості (здатності) або якості, що забезпечують можливість реалізації цієї професійної діяльності» [5]; як гармонійне поєднання необхідних знань, умінь, навичок, особистих якостей, способів мислення, які дають змогу успішно здійснювати професійну діяльність [9]; якість дії працівника, що забезпечує ефективність вирішення професійно-педагогічних проблем і типових професійних завдань, які виникають у реальних ситуаціях педагогічної чи науково-педагогічної діяльності, і залежить від кваліфікації, загальноприйнятих цінностей моралі та етики, володіння освітніми технологіями, технологіями педагогічної діагностики (опитування, індивідуальні та групові інтерв'ю) та психолого-педагогічної корекції, життєвого досвіду, постійного удосконалення та впровадження у практику ідей сучасної педагогіки, методів навчання та викладання навчальних дисциплін і предметів, використання наукової літератури та інших джерел інформації для створення сучасних форм навчання, впровадження оціночно-ціннісної рефлексії [3].

За дослідженнями Т.А. Борової, «структура і зміст професійної компетентності визначається специфікою професійної діяльності науково-педагогічного працівника». Науковець розрізняє базову (фахову) компетентність, загальнофахову і спеціально фахову компетентності [1].

Вважаємо, що окрім базових фахових компетентностей науково-педагогічний працівник у галузі фізичної культури повинен отримати метанавички (Soft Skills, Hard Skills та Meta Skills – це професійні навички що являються основою сучасної наукової та науково-педагогічної діяльності, що і допоможе засвоювати нові вміння, які забезпечують метакомпетентність. Тобто, сучасний науковий та науково-педагогічний працівник у галузі фізичної культури має володіти не тільки теоретичними знаннями та інноваційними підходами, але і практичними навичками стратегій та технологій. Це може забезпечити, так звана, метакомпетентність науково-педагогічного працівника у галузі фізичної культури.

Науковці розглядають «метакомпетентність» як «здатність стратегічно мислити і оцінювати освітню ситуацію для вибудовування максимально ефективної освітньої траєкторії [2, с. 36]; надпредметні, поліфункціональні, інваріантні структурні компоненти, які складають «суспільно визначений комплекс універсальних знань, умінь, ставлень, цінностей для компетентного вирішення міжпредметного кола проблем, забезпечують професійний розвиток фахівця, дають змогу ефективно брати участь у багатьох соціальних сферах і сприяють особистому успіхові» [8].

Ю.А. Скиба вважає, що складовими викладацької метакомпетентності можуть бути поліфункціональні, а саме: навчально-методична, соціально-педагогічна, практично-діяльнісна, методично-інформаційна тощо охоплюють багато видів викладацької діяльності та монофункціональні компетентності – відповідають конкретному виду викладацької діяльності, що дає можливість здійснити її діагностику та розробити індивідуальну траєкторію розвитку викладацької метакомпетентності [10, с. 15]. У структурі викладацької метакомпетентності науковець виділяє: прогностичну; проектувальну; предметну; інноваційну; педагогічного партнерства; організаційну; інформаційно-цифрову; рефлексивну; мовно-комунікативну; інклюзивну; мотиваційну; здоров'язбережувальну; емоційно-етичну; оцінювально-аналітичну [10, с. 15]. На думку О.М. Кух та А.М. Кух, метакомпетенції – це компетенції вищого (творчого, інноваційного) рівня, що є надсистемними, надпредметними [7]. З точки зору системного підходу, науковці розглядають метакомпетентність як складову частину концептуальних компетенцій в якій присутні соціальні поведінка і мотиви; когнітивні (знання і розуміння), функціональні (уміння і навички) [7].

Важливим аспектом підготовки майбутніх докторів філософії, як відмічає В.І. Меньяло, є дослідницька та інноваційна діяльність, яку науковець представляє у вигляді багаторівневої системи де «перший рівень – науково-дослідницька діяльність (результатом якої є науково-інформаційний продукт (публікації, звіти, дисертації); другий рівень – науково-інноваційна діяльність (результатом є технології, моделі, проекти; діяльність; третій рівень – інноваційна діяльність. результатом цього рівня слугує інноваційний продукт (товари та послуги) [6, 18]. Науковці В. Меньяло та О.Гура стверджують, що «формування проектної культури та розвиток трансферних навичок майбутніх докторів філософії (інструментальних, системних та міжособистісних), а також набуття допрофесійного досвіду в процесі роботи над реальними проектами» [17, 18].

Багато зарубіжних науковців, просують твердження, що навчання майбутніх науковців і педагогічних працівників має бути збагачене шляхом епістемології практики, яка доповнює традиційну університетську епістемологію. Самостійні дослідження

значно вирають на основі досвіду, особливо під час практики, що дозволяє посилити потенціал критичного мислення [13, 15].

Про формування інноваційної компетентності говорять Le Thuy Hang, Vu Hong Van [15], відмічаючи інновації в методах і формах викладання та навчання, а також у проведенні іспитів та оцінювання спрямовані на розвиток і заохочення креативності студентів. Brandenburg Robyn et al роблять висновки стосовно необхідних знань, розуміння і практичного досвіду для застосування цих нових знань на практиці [12].

Науковці Mieke Lunenberg, Jurriën Dengerink, Fred Korthagen, відмічають, що перехід від ролі вчителя до ролі вчителя вчителів і дослідника вважається ключовим елементом у розвитку викладача-педагога. Професійні ролі «вчитель вчителів» і «дослідник» посідають чільне місце. Науковці виокремили ще чотири ролі викладачів педагогічних навчальних закладів: «коуч», «розробник навчальних програм», «охоронець» і «брокер» [16].

На думку О. І. Яковенко, важливим аспектом формування професійної компетентності науково-педагогічних працівників є підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників. Науковець вважає, що для цього потрібне виконання таких завдань: «удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у професійній діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту; набуття особою досвіду виконання необхідних завдань та додаткових обов'язків у межах спеціальності та/або професії та/або займаної посади; формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо» [11]. А науковці В. Koster, J. Dengerink, F. Korthagen & M. Lunenberg зауважують, що важливим для професійного розвитку та розвитку професійних компетентностей необхідно більше експериментувати з новими видами діяльності в робочій ситуації та взаємодіяти з колегами в межах своєї професійної спільноти, ніж вивчати теорію чи рефлексувати [14].

Результати дослідження. На факультеті фізичного виховання, спорту і здоров'я Українського державного університету імені Михайла Драгоманова здійснюється підготовка докторів філософії галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта (фізична культура) у відповідності з Освітньо-науковою програмою Середня освіта (фізична культура). Метою програми є підготовка висококваліфікованих та конкурентоздатних фахівців інтегрованих до світового науково-інформаційного простору, спроможних до розвитку нових ідей, визначення та розв'язання актуальних проблем у галузі освіти (фізичної культури), здійснення науково-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає розвиток наукового мислення, вироблення нових знань, формування дослідницьких навичок та умінь їх практичного застосування, формування здатності до самостійної реалізації теми наукового дослідження та професійної практики.

Освітньо-наукова програма зорієнтована на формування наукового світогляду, дослідницького потенціалу, розвиток загальних та фахових компетентностей доктора філософії для здійснення науково-педагогічної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі фізичної культури у закладах вищої освіти та наукових установах.

У процесі оволодіння обов'язковими освітніми компонентами, такими як: «Філософія науки», «Іноземна мова», «Методи планування і обробки наукових досліджень», «Наукометрія і науково-організаційна діяльність», «Наукова етика та академічне письмо у фізичній культурі», «Науково-педагогічна діяльність у закладах вищої освіти», «Метрولوгічний контроль у фізичній культурі», «Сучасні освітні технології у фізичній культурі» та вибірковими освітніми компонентами обсягом не менше 25% годин від загального обсягу навчального навантаження, майбутні наукові та науково-педагогічні працівники у галузі фізичної культури формують професійні компетентності для успішного здійснення професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, актуалізації міжпредметних зав'язків. Важлива увага приділяється асистентській практиці.

У процесі навчання використовуються репродуктивні та активні методи навчання: метод проблемного викладу навчального матеріалу; «гостьові лекції» висококваліфікованих науково-педагогічних працівників інших ЗВО; демонстрації з використанням мультимедійного супроводу; спостереження та рішення ситуаційних задач аналіз конкретних професійних ситуацій; обговорення; дискусія; бесіда; ділові ігри, майстер-класи, частково-пошуковий задля дослідницької та інноваційної діяльності аспірантів, створення проектів, використання джерел друкованої інформації та Інтернет-ресурсів; оволодіння сучасними освітніми платформами та сервісами, виконання завдань на платформі Moodle. udu.edu.ua; комп'ютерне тестування на платформі Moodle.npu.edu.ua.

Висновки. Отже, для сучасного науково-педагогічного працівника у галузі фізичної культури важливо оволодіти навичками управління знаннями – навичками отримання знань, їх створення, організації і ціннісного використання; універсальні непрофесійні якості, що допоможуть взаємодіяти в команді незалежно від сфери діяльності, так звані «м'які навички» – Soft Skills до яких відносять креативність, емоційний інтелект; критичне мислення, стресостійкість, адаптивність; Hard Skills – основа діяльності та професійні навички; Meta Skills – навички, що допоможуть засвоювати нові вміння. Серед основних поліфункціональних метакомпетентностей, що мають отримати майбутні наукові та науково-педагогічні працівники у галузі фізичної культури у процесі навчання нами виокремлено: когнітивно-інтелектуальну, предметну; мотиваційну; мовно-комунікативну; проєктувальну та дослідницько-інноваційну; педагогічного партнерства; організаційну; інформаційно-цифрову для спілкування, співпраці та професійного розвитку; рефлексивну; інклюзивну; здоров'язбережувальну; оцінювально-аналітичну. Саме ці компетентності допоможуть науково-педагогічному працівнику досягти короткострокових і довгострокових цілей.

Література

1. Борова Т.А. Теоретичні засади адаптивного управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників вищого навчального закладу : монографія. Харків : СМІТ, 2011. 384 с.
2. Браткова О. Ключові компоненти метакомпетентності сучасного викладача для ефективної психолого-педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу *Витоки педагогічної майстерності*. 2020. Вип. 25 с.34-38. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.25.223181>
3. Жабенко О.В. Підвищення рівня професійної компетентності науково-педагогічних працівників: право чи обов'язок. Молодий вчений 2017. Т. 10. Вип. 50. С. 432-438
4. Кух О. М., & Кух А. М. (2019). Цифрова метакомпетентність: задачі, рівні, результати. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (183), 224-228. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2019-1-183-224-228>

5. Маріонда І.І., Сивохоп Е.М., Товт В.А. Формування професійно-особистісних компетентностей фахівця фізичної культури у процесі занять фізичною підготовкою і спортом: монографія. Ужгород : Видавництво ПП «АУТДОР-ШАРК», 2016. 212 с.
6. Меняйло В.І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутніх докторів філософії до дослідницько-інноваційної діяльності. Дис. ... док. пед. н.; 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Запоріжжя. 2020. 756 с.
7. Про освіту Закон України зі змінами 2023 рік №2145-VIII від 05.09.2017, редакція від 21.11.2021. https://urst.com.ua/act/pro_osvitu (дата звернення: 07.02.2023).
8. Сидоренко В.В. Розвиток професійної компетентності сучасного педагога в умовах відкритої освіти: кластерний аналіз. Професійна компетентність педагога в умовах оновленого змісту освіти та вимог ринку праці: III регіональна науково-практична конференція. Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2017. С. 8-17.
9. Собченко Т. М. Підготовка майбутніх педагогів до інноваційної професійної діяльності. Педагогіка та психологія. 2020. Вип. 63. С. 159–167.
10. Теоретичні основи розвитку науково-педагогічного потенціалу університетів України у контексті розширення інституційної автономії : препринт (аналітичні матеріали) (I частина) / авт. кол.: О. Жабенко, В. Муромець, І. Регейло, Ю. Скиба, Г. Чорнойван, О. Ярошенко ; за ред. Ю. Скиби. Київ: ІВО НАПН України, 2020. 113 с.
11. Яковенко О. І. Форми та види підвищення професійної компетентності науково-педагогічних працівників Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.74-3.41> 2021 р., № 74, Т. 3
12. Brandenburg Robyn et al. (2023) 'More than Marking and Moderation': A Self-Study of Teacher Educator Learning through Engaging with Graduate Teaching Performance Assessment Studying Teacher Education A journal of self-study of teacher education practices <https://doi.org/10.1080/17425964.2022.2164761>
13. Kitchen Julian, Berry Amanda (2023). Improving Teacher Education through the Self-Study of Practice Download citation Studying Teacher Education a journal of self-study of teacher education practices 19(1):1-4 <https://doi.org/10.1080/17425964.2023.2164946>
14. Koster, B., Dengerink, J., Korthagen, F. & Lunenberg, M. (2008). Teacher educators working on their own professional development: goals, activities and outcomes of a project for the professional development Teachers and Teaching theory and practice Volume 14, 2008 Iss. 5-6 <https://doi.org/10.1080/13540600802571411>
15. Le Thuy Hang, Vu Hong Van (2020) Building Strong Teaching and Learning Strategies through Teaching Innovations and Learners' Creativity : A Study of Vietnam Universities *International Journal of Education and Practice* 2020-08-10. 498-510. DOI: <https://doi.org/10.18488/journal.61.2020.83.498.510>
16. Lunenberg M., Dengerink J., Korthagen F. (2014) The Professional Teacher Educator: Roles, Behaviour, and Professional Development of Teacher Educators Research and Theory in Education Publisher Sense Publishers, (2014), 1-166 DOI: 10.1007/978-94-6209-518-2
17. Menailo V. The European perspective of the establishment and development of the doctoral training in Ukraine. Challenges and prospects for the development of social sciences in Ukraine and EU countries: comparative analysis : Collective monograph. Riga, 2019. P. 179–200.
18. Menailo V., Gura O. (2019) Building a Project Culture through Research and Innovation Training of Future PhDs in Ukraine. *International Journal of Education and Practice*. 2019. No. 7(4). P. 377–390. DOI: <https://doi.org/10.18488/journal.61.2019.74.377.390/>

References

1. Borova T.A. (2011) Teoretychni zasady adaptivnoho upravlinnia profesiynym rozvytkom naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv vyshchoho navchalnoho zakladu [*Theoretical Foundations of Adaptive Management of Professional Development of Research and Teaching Staff of Higher Education Institutions*]: monohrafiia. Kharkiv : SMIT, 2011. 384 s.
2. Bratkova O. (2020) Kliuchovi komponenty metakompetentnosti suchasnoho vykladacha dlia efektyvnoi psykholoho-pedahohichnoi vzaiemodii z uchasnykamy osvitnoho protsesu [*Key components of meta-competence of a modern teacher for effective psychological-pedagogical interaction with participants of the educational process*] *Vytyky pedahohichnoi maisternosti*. Vyp. 25 s.34-38. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2020.25.223181>
3. Zhabenko O.V. (2017) Pidvyshchennia rinvia profesiinoi kompetentnosti naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv: pravo chy oboviazok [*Increasing the level of professional competence of scientific-pedagogical employees: the right or duty*]. *Molodyi vchenyi* T. 10. Vyp. 50. S. 432-438
4. Kukh O. M., & Kukh A. M. (2019). Tsyfrova metakompetentnist: zadachi, rinvni, rezultaty. [Digital metacompetence: objectives, levels, results.] *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky*, (183), 224-228. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2019-1-183-224-228>
5. Marionda I.I., Syvokhop E.M., Tovt V.A. [2016] Formuvannia profesiino-osobystisnykh kompetentnostei fakhivtsia fizychnoi kultury u protsesi zaniat fizychnoiu pidhotovkoiu i sportom [*Formation of professional and personal competencies of a physical education specialist in the process of physical training and sports*]: monohrafiia Uzhhorod : Vyd-vo PP «АУТDOR-ShARK», 212 s.
6. Menailo V.I. (2020) Teoretychni i metodychni zasady pidhotovky maibutnikh doktoriv filosofii do doslidnytsko-innovatsiinoi diialnosti [*Theoretical and methodological bases of preparation of future doctors of philosophy for research and innovation activities*]. *Dys. ...dok. ped. n. Zaporizhzhia*. 2020. 756 s.
7. Pro osvitu Zakon Ukrainy zi zminamy 2023 rik №2145-VIII vid 05.09.2017, redaktsiia vid 21.11.2021 https://urst.com.ua/act/pro_osvitu
8. Sydorenko V.V. (2017) Rozvytok profesiinoi kompetentnosti suchasnoho pedahoha v umovakh vidkrytoi osvity: klasternyi analiz [*Development of Professional Competence of a Modern Teacher in the Context of Open Education: Cluster Analysis*] *Profesiina kompetentnist pedahoha v umovakh onovlenoho zmistu osvity ta vymoh rynku pratsi: III rehionalna naukovo-praktychna konferentsiia*. – Vinnytsia: Vinnytska miska drukarnia, 2017. S. 8-17.

9. Sobchenko T. M. (2020) Pidhotovka maibutnix pedahohiv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Preparation of Maybut pedagogues before the innovation of professional activity] Book of Science Practitioners «Pedagogy and Psychology». Kharkiv, 2020, VIP. 63, pp.159-167 [in Ukrainian].
10. Teoretychni osnovy rozvytku naukovo-pedahohichnoho potentsialu universytetiv Ukrainy u konteksti rozshyrennia instytutsiinoi avtonomii (2020) [Theoretical Foundations for the Development of the Scientific and Pedagogical Potential of Ukrainian Universities in the Context of Expanding Institutional Autonom] : prepynt (analychni materialy) (I chastyna) / O. Zhabenko, V. Muromets, I. Reheilo, Yu. Skyba, H. Chornoivan, O. Yaroshenko ; Kyiv: IVO NAPN Ukrainy, 2020. – 113 s. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-40-3-2020>
11. Yakovenko O. I. Formy ta vydy pidvyshchennia profesiinoi kompetentnosti naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv [Forms and types of improving the professional competence of scientific and pedagogical workers] *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. № 74, Т. 3 DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.74-3.41>
12. Brandenburg Robyn et al. (2023) More than Marking and Moderation': A Self-Study of Teacher Educator Learning through Engaging with Graduate Teaching Performance Assessment Studying Teacher Education A journal of self-study of teacher education practices <https://doi.org/10.1080/17425964.2022.2164761>
13. Kitchen Julian, Berry Amanda (2023). Improving Teacher Education through the Self-Study of Practice Download citation Studying Teacher Education a journal of self-study of teacher education practices 19(1):1-4 <https://doi.org/10.1080/17425964.2023.2164946>
14. Koster, B., Dengerink, J., Korthagen, F. & Lunenberg, M. (2008). Teacher educators working on their own professional development: goals, activities and outcomes of a project for the professional development Teachers and Teaching theory and practice Volume 14, 2008 Iss. 5-6 <https://doi.org/10.1080/13540600802571411>
15. Le Thuy Hang, Vu Hong Van (2020) Building Strong Teaching and Learning Strategies through Teaching Innovations and Learners' Creativity : A Study of Vietnam Universities *International Journal of Education and Practice* 2020-08-10. 498-510. DOI: <https://doi.org/10.18488/journal.61.2020.83.498.510>
16. Lunenberg M., Dengerink J., Korthagen F. (2014) The Professional Teacher Educator: Roles, Behaviour, and Professional Development of Teacher Educators Research and Theory in Education Publisher Sense Publishers, (2014), 1-166 DOI: 10.1007/978-94-6209-518-2
17. Meniailo V. The European perspective of the establishment and development of the doctoral training in Ukraine. Challenges and prospects for the development of social sciences in Ukraine and EU countries: comparative analysis : Collective monograph. Riga, 2019. P. 179–200.
18. Meniailo V., Gura O. (2019) Building a Project Culture through Research and Innovation Training of Future PhDs in Ukraine. *International Journal of Education and Practice*. 2019. No. 7(4). P. 377–390. DOI: <https://doi.org/10.18488/journal.61.2019.74.377.390/>

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2023.6(166).26

УДК: 796.012.1:796.912-053.2/.5"465*6/.7"

Осадців Т. П.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри хореографії та мистецтвознавства,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна
Петрина Л. А.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
доцент кафедри гімнастики,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
вул. Костюшка, 11, м. Львів, Україна
Токар Т. В.,
викладач кафедри хореографії та мистецтвознавства,
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна
Хохлова А. О.,
магістрант кафедри хореографії та мистецтвознавства,
Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського,
м. Львів, Україна

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ДІТЕЙ ВІКОМ 6–7 РОКІВ У ФІГУРНУМУ КАТАННІ

Осадців Т. П., Петрина Л. А., Токар Т. В., Хохлова А. О. Удосконалення фізичної підготовленості дітей віком 6–7 років у фігурному катанні. У статті розглянуто питання про особливості використання різноманітних методів та засобів фізичної підготовки юних спортсменів-фігуристів. Мета роботи – удосконалення фізичної підготовленості дітей у фігурному катанні. Проведено педагогічні спостереження 22 тренувальних занять на базі спортивного клубу «Ice school»